

лінгвістичною і сутнісною основою товарних запасів як економічної категорії та як об'єкту обліку і контролю.

Список використаних джерел:

1. Безгінова Л. І. Товарні запаси підприємства: сутність та їх склад / Л. І. Безгінова, К. С. Олініченко // Вісник МСУ. Харків. Економічні науки: зб. наук. праць – Х., 2012. – С. 12-21.
2. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – Львів: Видавництво Національного університету «львівська політехніка», 2005. – 714 с.
3. Продаж споживчих товарів, які вироблені на території України, у торговій мережі за I півріччя 2013 року : експрес-випуск Державної служби статистики України від 20.09.2013 р. № 08.1-66/372. Веб-сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.
4. Хоменко Н. В. Товарні запаси: проблеми обліку, контролю та звітності: монографія / Н. В. Хоменко, О. В. Карпенко, Ю. А. Верига. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. – 153 с.

Квіткіна А.Ю.

студентка,

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

ЗНАЧЕННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Основою ринкового механізму є економічні показники, необхідні для планування й об'єктивної оцінки виробничо-господарської діяльності підприємства, утворення й використання спеціальних фондів, порівняння витрат і результатів на окремих стадіях відтворювального процесу. В умовах переходу до ринкової економіки головну роль у системі економічних показників грає прибуток. Однак, роль прибутку для підприємств в умовах вітчизняної економіки традиційно зводиться до проблеми отримання власної вигоди підприємця, що на сьогодні не дає змоги стабільного росту економіки та забезпечення добробуту суспільства в цілому.

Проблеми визначення фінансових результатів діяльності та дослідження його функцій досліджувались в різні часи багатьма авторами. Вагомий внесок до вивчення формування фінансових результатів внесли вітчизняні вчені А.Ф. Балкін, Ф.Ф. Бутинець, З.В. Задорожний, Н.П. Кондраков, П.А. Костюк, В.Г. Лінник, В.В. Сопко, М.Г. Чумаченко та інші.

Прибуток є якісним показником, в його розмірі відображається зміна обсягу діяльності, доходів підприємства, рівня використання ресурсів, величин витрат. Прибуток синтезує в собі всі сторони діяльності підприємства, характеризує ефективність його господарської діяльності загалом. Отже, основною метою будь-якого підприємства до сталого економічного розвитку є забезпечення прибутковості його діяльності. Звідси, проблема формування і використання прибутку підприємства набуває дедалі більшого значення, оскільки саме в прибутку концентрується ефект усієї господарської діяльності кожного підприємства. Головною метою управління прибутком є забезпечення збільшення добробуту власників підприємства на сьогодні і в перспективі. Ця мета повинна

забезпечувати одночасно гармонізацію інтересів власників з інтересами держави і персоналу підприємства.

Прибуток – частина виробленої та реалізованої додаткової вартості, готової до розподілу. Підприємство одержує прибуток тоді, коли втілена у створеному продукті вартість буде реалізована і набуде грошової форми. Прибуток є основним джерелом фінансування розвитку підприємства, удосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування. Уся діяльність підприємства спрямовується на те, щоб забезпечити зростання прибутку або принаймні стабілізацію його на певному рівні [3].

Прибуток за К. Марксом – це перетворена форма додаткової вартості, результат відношення між необхідним і додатковим робочим часом. Розвиток ринкових відносин в економіці України зумовив необхідність нових підходів до управління формуванням і розподілом прибутку. А це означає, що й саме визначення прибутку зазнає певних змін. Не дивно, що в сучасних умовах серед вітчизняних та зарубіжних учених існують різні погляди на поняття прибутку [2].

У ринковій економіці у звичайних умовах низький ризик пов'язаний із низькими доходами: чим вищий рівень ризику, тим можливі більші доходи. При вкладенні коштів у різні об'єкти з однаковою віддачею привабливішим буде найменш ризиковий проект. Тобто інвестор повинен отримати компенсацію на ризик. В умовах ринкових відносин прибуток є основним джерелом фінансування розвитку підприємства та вдосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування.

Прибуток виступає критерієм доцільності під час схвалення господарських рішень на підприємстві. Оскільки більшість рішень підприємства пов'язана з витрачанням ресурсів (матеріальних, трудових, фінансових), їх потрібно розглядати з урахуванням величини прибутку, який підприємство отримує внаслідок їхньої реалізації.

Прибуток є основним фінансовим важелем під час формування надходжень до бюджету країни. Регулюючи розміри прибутку, що залишаються в розпорядженні підприємств, держава стимулює ділову активність суб'єктів господарювання [2].

Найбільш точно і повно роль прибутку підприємства в сучасних умовах сформулював А.І. Бланк:

- прибуток є головною метою підприємницької діяльності й основним спонукальним елементом для ведення господарської діяльності;
- прибуток слугує основним критерієм оцінки ефективності діяльності підприємства;
- прибуток виступає захисним механізмом від загрози банкрутства;
- прибуток є головним джерелом зростання вартості ринкового підприємства та активів;
- прибуток є основним економічним важелем під час формування надходжень до бюджету країни;
- прибуток підприємств створює передумови для економічного розвитку суспільства загалом [1].

Прибуток формується на мікрорівні, і на нього, як на фінансовий показник роботи підприємства, що відображається в бухгалтерському обліку офіційній звітності, впливає встановлений державою порядок формування витрат на виробництво продукції (робіт, послуг); обчислення і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг); визначення позареалізаційних прибутків і витрат; визначення загального (валового) прибутку. У збільшенні прибутку та високій

рентабельності зацікавлені і підприємства, і держава, оскільки, з одного боку, вони є прямим джерелом виробничого і соціального розвитку підприємства, а з іншого – забезпечують постійні та зростаючі надходження до державного бюджету [2]. Прибуток підприємства є інтересом також і фізичних осіб: власників (засновників) підприємства, які внаслідок його розподілу повинні отримувати дивіденди, і працівники підприємства, які за свою продуктивну працю прагнуть отримувати не лише заробітну плату, але й премії, або частину прибутку за особливі заслуги.

Разом з тим, відомо, що приросту прибутку можна досягнути не лише збільшенням внеску трудового колективу підприємства, а й внаслідок певних порушень державної дисципліни та інших протиправних дій, що тягнуть за собою карну відповідальність. Характеризуючи роль прибутку в ринковій економіці, варто відзначити, що, на думку багатьох економістів, ця роль не завжди позитивна, оскільки окремі види прибутку є джерелом лише особистого збагачення окремих категорій громадян, не створюючи користі суспільству загалом. Це відноситься до таких її видів, як прибуток, отриманий від спекулятивних комерційних операцій, невіправно високих цін на ринку, від «тіньової» діяльності підприємств й тощо [1].

Мета діяльності кожного підприємства – одержання доходів і прибутку, які в умовах ринкової економіки становлять основу економічного розвитку. Прибуток відрізняється від доходу тим, що показує на яку суму доходи перевищують пов'язані з ними витрати. Тому прибуток і виражає кінцевий результат ефективності виробництва і продажу продукції, поліпшення її якості, використання трудових ресурсів, матеріальних і фінансових ресурсів. Значення прибутку полягає в тому, що він є основним джерелом фінансування розвитку підприємства, вдосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування. Уся діяльність підприємства спрямовується на те, щоб забезпечити зростання прибутку, який є підсумковим показником, результатом фінансово-господарської діяльності підприємства. Визначення ролі прибутку в діяльності підприємств у сучасних умовах є важливим теоретичним підґрунтям формування дієвого механізму управління ним.

Список використаних джерел:

1. Бланк И.А. Управление прибылью / И.А. Бланк. – Изд. 3-е, [перераб. и доп.]. – К. : Изд-во «Ника-Центр», 2007. – 768 с.
2. Верхоглядова Н.І. Зміст та значення прибутку як головної рушійної сили ринкової економіки / Н.І. Верхоглядова, С. Б. Ільїна, В.П. Шило // Економічний простір : зб. наук. праць. – 2008. – № 18. – С. 237-245.
3. Гриценко Л.Л. Контролінг грошових потоків підприємств / Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, В.В. Роєнко // Актуальні проблеми економіки : наук. економ. журнал. – 2010. – № 3(105). – С. 148-154.